

Två tusen soldater skyddar de fyra hundra bosättarna i Hebron, som är de mest extrema och våldsamma på hela Västbanken.

Bosättarna tar över Hebron

Ett nät har spänts upp över en av de trånga marknadsgatorna. Det är fullt av sopor – läskburkar, skräp och matrester – som bosättarna vräkt ned över palestiniernas kvarter. Israeliska flaggor vajar från flera av husen i stadskärnan. DIE SAND NIGGERS står det sprejat på en mur.

Detta är Hebron på Västbanken, den enda palestinska stad där israeliska bosättare tagit över en stadskärna. De första kom hit under det sena 60-talet. Från början var det bara ett par familjer, men långsamt ökades deras antal, och i dag finns det cirka fem hundra bosättare inne i Hebron, samt många flera i 22 stadsliknande block utanför innerstaden.

Bosätternas närvaro har satt sin prägel på hela Hebron. Gamla stan, som förut var en myllrande marknadsplats, ger i dag ett spöklikt intryck. Gator har stängts av, soldater kontrollerar de som går in och ut, eller sitter under kamouflagenät på hustaken och följer gatulivet genom kikarsiktet. En tredjedel av husen har tagits över av bosättarna, och många palestinier har givit sig av. De som stannat utsätts för dagliga trakasserier av soldater och bosättare. Ständiga utgångsförbud gör det omöjligt att föra ett normalt liv.

Två tusen soldater skyddar de fyra hundra bosättarna som

är de mest extrema och våldsamma på hela Västbanken. De attackerar ofta palestinerna, inte minst barn på väg till skolan, förgiftar får och brunnar och vanhelgar muslimernas heliga platser.

I november krossade de en flaska i 20-åriga Tove Johanssons ansikte. Hon ådrog sig en skallfraktur och ett brutet käkben, samt skador på ögonmuskulaturen. Tove Johansson från Stockholm var en av många internationella aktivister som kommit till Hebron för att med sin närvaro försöka minska våldet. Hon stod vid en vägspärr tillsammans med en grupp palestinska barn som försökte ta sig hem från skolan när de omringades av ett femtiotal judiska extremister. Enligt vittnen sparkade de och spottade på barnen och en av extremisterna slog Tove Johansson i ansiktet med flaskan. Tidigare samma dag hade fem palestinier, varav ett 3-årigt barn, skadats av bosättare som kastade sten och flaskor. Den israeliska militären och gränspolisens ingrep inte.

Tre av extremisterna kvarhölls av polisen men släpptes inom kort. Enligt den israeliska människorättsorganisationen Yesh Din läggs 90 procent av alla anmälningar mot israeler i ”Judéen- och Samariendistriktet” – den israeliska benämningen på Västbanken – ned utan undersökning.

Situationen i Hebron har dessutom blivit än värre efter Libanonkriget i somras. Från hela Västbanken kom under hösten rapporter om att soldaternas attityd hårdnat. Misshandel, trakasserier och förnedrande behandling har blivit allt vanligare. Redan när kriget pågick fanns det en oro för att palestinierna skulle få betala för ett israeliskt misslyckande i Libanon. Och dessa farhågor tycks ha besannats.

– Soldaterna är mycket mer aktiva, bekräftar Donna Hicks på CPT (Christian Peacemakers Team), en av de internationella organisationerna i Hebron som med sin närvaro försöker reducera våldet i staden. Vi har fått höra att de är mycket hårdare nu, inte minst i vägspärrarna. Kroppsvisiteringar har blivit vanligare.

– Vi kan se ett tydligt mönster med husinvasioner i och runt Gamla stan. Det är inte alltid de arresterar någon, men det tycks som om de är särskilt intresserade av datorer.

Dessa husinvasioner går till på olika sätt. Ibland kastar de ut familjen medan husets genomsöks, ibland låser de in dem i ett rum. Ibland vandaliserar de hemmen, ibland lämnar de dem orörda. Ibland gör de korta besök, ibland stannar de längre.

Donna Hicks berättar om en grupp soldater som kom till ett hus en fredagkväll, medförande all utrustning de behövde för att vara självförsörjande. De låste in familjen, i ett rum, men tvingade dem sedan att ge sig av. De tilläts inte återvända förrän på söndagkvällen, när soldaterna gav sig av.

Några som drabbats av den nya vågen av husinvasioner är Maryam Natsheh och hennes familj. Det var för ungefär en månad sedan, vid lunchtid. Maryam stod och lagade mat när soldaterna kom. Hon anade genast att allt inte stod rätt till.

– Vanligtvis när soldaterna tränger in i ett hus lämnar de ytterdörren öppen, men den här gången stängde de den, berättar hon när vi möter henne och några av barnen i familjens hus i Gamla stan i Hebron.

Men de betedde sig inte hotfullt när de kom in. De skrattade och skämtade sinsemellan, samtidigt som de ropade på hennes man Hassan. Maryam var emellertid ensam hemma med sin

mor Fatima och sina sex barn, i åldrarna fyra till tretton år. Hassan, som är renhållningsarbetare i Hebron, skulle komma hem på lunchen och hela familjen skulle äta tillsammans. Trots att sex israeliska soldater plötsligt trängte in i hennes hem var hon inte rädd.

– I början, nej. Jag vet ju hur det är med soldaterna. De dyker ofta upp och försvinner igen.

Men den här gången var det tydligt att de inte tänkte ge sig av. Tre av soldaterna gick in i barnens rum och satte sig och tittade på Spacetoons på tv. De övriga gick in i Maryams och Hassans sovrum. Maryam försökte inte hindra dem, hon visste ju att familjen inte hade något att dölja och tänkte att de fick väl leta om de ville. Hon var fortfarande kvar i köket när de ropade på henne:

– Hallå, kvinna. Vad är det här?!

De visade henne en handfull patroner som de påstod hade legat gömda bland barnens kläder. Maryam blev upprörd för hon var säker på att soldaterna själva lagt dit dem.

– Ni ljuger! skrek hon, men nu började hon bli rädd.

Soldaterna knuffade in henne i ett skåp och sade åt henne att lägga alla kläderna i en hög på golvet i sovrummet, och när hon vägrade rev de själva ut allt i skåpen.

Då hörde de plötsligt hennes man komma. Soldaterna grep tag i honom när han kom uppför trapporna och försökte sätta handbojor på honom, men Hassan kämpade emot. Då började de misshandla honom, framför barnen.

– De slog honom med gevären och sparkade honom i huvudet och bröstet. Han bröt ett revben, berättar Maryam. De andra knuffade mig och barnen.

Misshandeln fortsatte ända tills Hassans yngre bröder Hussein och Hamis kom till huset. Soldaterna släpade utan ett ord in Hamis i köket där de slog honom.

Maryam stod inte ut längre, utan lämnade huset och sprang för att hämta polisen. Några soldater sprang efter och försökte stoppa henne. De släpade med sig Hussein och satte pistolen mot hans huvud, men Maryam fortsatte springa, ända till den

israeliska polisstationen nära Ibrahimmoskén. Hon berättade vad som pågick i hennes hem, men fick till svar att hon nog borde gå tillbaka. ”De har arresterat din man.”

Tre på eftermiddagen fick Maryam det första telefonsamtalet. En soldat förklarade att de hade hennes man och hans bror, men om familjen betalade 1 000 shekel skulle de släppas fria. Maryam begav sig till polisstationen, men några pengar att betala med hade hon inte. Hon fick vänta länge innan Hassan äntligen fördes fram till den grind där de kunde träffas. Hon blev förskräckt när hon fick se honom. Han såg eländig ut, berättar hon. Kläderna var sönderrivna och han var i dåligt skick efter misshandeln.

Soldaterna upprepade kravet: ge oss tusen shekel så släpper vi din man. Om hon inte betalade skulle de sätta honom i så kallat administrativt förvar, hotade de. En av soldaterna sa:

– Vi vet att din man fick sin lön i dag. 1 200 shekel. Var är de?

Maryam försökte förklara att hon redan gjort av med pengarna på mat och kläder, men de trodde henne inte. Hon hade knappt hunnit hem förrän telefonen ringde igen:

– Tusen shekel om du vill ha din man tillbaka.

Maryam tröttnade.

– Om ni vill behålla dem så gör det!

När de ringde igen slängde hon på luren. Och väntade.

Halv elva på kvällen släpptes Hassan och Hamis, men innan de fick gå tvingades de skriva på ett papper. Det var på hebreiska, så de vet inte vad de skrev under.

Nu har livet återgått till det normala för familjen Natsheh. Hassans revben har läkt, och soldaterna har inte kommit tillbaka. Men ett normalt liv i Hebron är inte normalt i vanlig mening. Förutom soldaterna, utgör bosättarnas närvaro i staden ett ständigt hot.

– Nästan alla i Gamla stan har blivit misshandlade av bosättarna, berättar Maryam. De slog mig och min syster i mitten av augusti.

I juli 2003 knivhögs två av familjens barn när bosättarna gick bärsärkagång i Gamla stan, den ena i ryggen och den andre bakom örat. Lille Falah stryker undan håret och visar oss det smala ärr som löper ned mot nacken.

Maryam stryker lille Muhanad över ryggen.

– Sedan han såg sin far misshandlas har han inte varit sig lik. Han vill inte gå till dagiset, och han vägrar att sova ensam. Alla vill sova med mamma nu, tillägger hon uppgivnet.

Zleikha Muhtaseb, som driver ett dagis i Gamla stan, bekräftar att situationen i Hebron är särskilt svår för barnen.

– De är traumatiserade och slåss med varandra. Det enda de verkligen talar om när de får en chans att uttrycka sig är soldaterna som tränger in i deras hem.

På frågan om hur hon ser på framtiden tvekar hon lite.

– Jag hoppas att de här barnen ska få en bra framtid, men det här är inte den första intifadans barn. Den handlade om icke-våld, vilket gjorde soldaterna maktlösa. Nu, på grund av alla vapnen, är soldaterna mer våldsamma och aggressiva, och det påverkar barnen. När de ser soldater vet de att de kommer att skjuta.

Inte heller Donna Hicks är särskilt optimistisk.

– Ingenting som politikerna försökt har fungerat. Madrid. Oslo. Sharons ensidiga tillbakadragande. Som en troende person måste jag vara hoppfull, men när det kommer till en rimlig politisk lösning är jag inte optimistisk.

Text: Catrin Ormestad

Foto: Andreas Apell